

Kulturdepartementet

Saksbehandler: Richard Smith
Dir. tlf: 5869

Vår ref: 13/01844
Deres ref:

Vår dato: 07.05.2013
Deres dato:

Høring – endring i Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere

Vi viser til høringsbrev av 08.03.13 fra Kulturdepartementet, og vedlagte forslag til endringer i Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere behandlet saken i møte 13.-15.03.13 og i e-postmøte 02.-07.05.13 og har vedtatt følgende høringsuttalelse:

Generelle merknader

Utvalget tar til etterretning at ordningen med garantiinntekt er besluttet utfaset og stiller seg positiv til forslaget om å opprette langvarige arbeidsstipend som skal sikre kunstnere økonomisk forutsigbarhet og anledning til å ha kunstnerisk aktivitet som sin hovedbeskjeftigelse over en lengre periode. Utvalget vil fremheve at garantiinntektsordningen har hatt stor betydning for mange kunstnere og for utviklingen av viktige kunstnerskap. Utvalget mener imidlertid at ordningen har sine utfordringer både som virkemiddel i kunstnerpolitikken og når det gjelder administrativ oppfølging, og er derfor tilfreds med at garantiinntektens kompliserte avkortingsregler ikke videreføres for de nye stipendene. Se for øvrig merknader til de enkelte endringsforslag under.

I forbindelse med innføringen av de nye stipendene, vil Utvalget understreke viktigheten av at midler som frigjøres grunnet utfasingen av garantiinntekt beholdes i ordningen, og at den samlede bevilgningen til kunstnerstipend ikke blir redusert. Utvalget er derfor tilfreds med departementets forsikring om at alle ledige garantiinntektshjemler skal omdannes til stipend, og at denne bestemmelsen fastsettes i forskriften, jf. forslag til endring i punkt 20.2 Utfasing av garantiinntekt.

Videre stiller Utvalget seg positiv til at forskriften revideres med tanke på fleksibilitet i forhold til administrasjonen av ordningene. Utvalget legger bl.a. til grunn at det i forbindelse med overgangen fra papirbasert til elektronisk saks- og søknadsbehandling er viktig at forskriften ikke stenger for innføringen av mer hensiktsmessige rutiner som vil kunne bidra til en mest mulig effektiv saksbehandling.

Merknader til enkelte endringsforslag

Punkt 13.1 Formål (arbeidsstipend)

Det overordnede formålet for både ordinært arbeidsstipend og stipend for etablerte kunstnere er det samme, nemlig å gi innehaverne anledning til å utvikle sitt kunstneriske virke. Virkemiddelet er økonomisk støtte over en lengre periode. Utvalget mener det er fornuftig at forskriften gjenspeiler denne likheten gjennom en harmonisering av formålsformuleringene, og legger til grunn at dette også vil kunne bidra til at ulikhetene, det vil si de bestemmelsene som gjelder særskilt for det aktuelle stipendet, i større grad synliggjøres. Se for øvrig merknad til formålsformuleringen for stipend for seniorkunstnere under.

Utvalget slutter seg imidlertid ikke til departementets forslag om at formuleringen som fastsetter at arbeidsstipend også kan gi mulighet for omskolering tas ut av forskriften, jf. punkt 13.1, andre avsnitt. Utvalget er av den oppfatning at dette er en særskilt bestemmelse som gjelder for arbeidsstipend, jf. over, og at det ikke åpenbart går frem av den foreslåtte hovedformuleringen at stipendet kan gis til dette formålet. Omskolering bør av den grunn nevnes eksplisitt. Utvalget er imidlertid enig i Kulturdepartementets påpekning av at det er uheldig at eksisterende formulering kan tolkes slik at det kan gis stipend til omskolering til virksomhet som ikke er relatert til kandidatens kunstneriske virke. Utvalget legger til grunn at det overordnede formålet med stipend- og garantiinntektsordningen er å gi kunstnere anledning til å bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv, jf. punkt 3 i forskrift, og anbefaler at forskriften tydeligere fastsetter hva slags virksomhet det kan gis støtte om omskolering til.

For øvrig er Utvalget enig i at muligheten for omskolering ikke bør begrenses til å gjelde én bestemt kunstnergruppe, og at henvisningen til ballettdansere derfor bør tas ut.

Punkt 14.4 Målgruppe/vilkår for tildeling (arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere)

Formålet med arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere er å gi kunstnere i etableringsfasen anledning til å utvikle seg kunstnerisk, jf. punkt 14.1 i forskriften. Utvalget støtter derfor departementets forslag om å presisere at målgruppen for stipendet er kunstnere som ikke er over 35 år og som i tillegg er i en etableringsfase.

Punkt 20.2 Utfasing av garantiinntekt

Utvalget stiller seg positiv til forslaget om å gi garantiinntektsinnehavere som er under 57 år anledning til å søke om å få garantiinntekten omgjort til stipend for etablerte kunstnere og innehavere som er 57 år eller eldre anledning til å søke om å få garantiinntekten omgjort til stipend for seniorkunstnere.

Utvalget oppfatter at bestemmelsen innebærer at innehavere vil kunne få omdannet garantiinntekten til stipend etter en fortrinnsvis kort administrativ vurdering, og antar derfor at det kun unntaksvis vil foreligge forhold som tilsier at slik omdanning ikke innvilges. Utvalget anbefaler at departementet vurderer en omskrivning av forskriftsteksten i tråd med dette da bruken av ordet «søke» kan gi feilaktig inntrykk av at garantiinntektsinnehaverne må gjennom en ny kunstnerisk kvalitetsvurdering før slik omdanning innvilges. Utvalget anbefaler derfor at det presiseres i forskriften at kunstnerne har rett til å få omdannet stipendet med mindre det foreligger særskilte forhold som tilsier at slik rett ikke kan gis. En slik presisering vil også kunne bidra til å formidle tydelig overfor målgruppen at søknad om stipend for etablerte kunstnere eller seniorkunstnere ikke skal sendes inn som en ordinær søknad til den ordinære søknadsfristen.

Punkt 22 Stipend for etablerte kunstnere og punkt 23 Stipend for seniorkunstnere

Den foreslåtte innføringen av nye langvarige arbeidsstipend er kommentert på generelt grunnlag innledningsvis i høringssvaret.

Formål – punkt 22.1 og 23.1

Hovedformålet med kunstnerstipendordningene er å legge til rette for at enkeltkunstnere skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv. I samsvar med dette, mener Utvalget at det bør legges vekt på stipendiatens muligheter for kunstnerisk utvikling i utformingen av formålsformuleringene, jf. formålsformuleringen for ordinært arbeidsstipend og den foreslåtte formålsformuleringen for stipend for etablerte kunstnere som bl.a. angir at stipendet «skal gi kunstnere anledning til å utvikle sitt kunstneriske virke».

Det foreslåtte formålet for stipend for seniorkunstnere angir imidlertid at stipendet skal sikre mottakerne økonomisk trygghet slik at de kan ha kunstnerisk aktivitet som sin hovedbeskjeftigelse. I lys av det ovennevnte, anbefaler Utvalget at stipendet gis samme formål som stipend for etablerte kunstnere, eventuelt med en presisering av målgruppen, jf. alderskriteriet. Utvalget har forståelse for at kunstnere over 57 år nødvendigvis vil kunne ha et noe lavere aktivitetsnivå enn sine yngre kolleger. Dette står etter Utvalgets skjønn imidlertid ikke i motsetning til at stipendet skal ha som formål å bidra til den enkeltes kunstneriske utvikling. Utvalget mener det vil være uheldig for både kunstnerne og ordningenes legitimitet dersom hovedfokuset for stipend for seniorkunstnere er økonomisk trygghet og ikke kunstnerisk utvikling.

Det er i denne sammenhengen også et vesentlig poeng at de foreslåtte reglene for stipend for etablerte kunstnere og muligheten for fornyelse innebærer at noen kunstnere i alderen 57 til 67 år vil inneha stipend for etablerte kunstnere mens andre i samme aldersgruppe vil inneha stipend for seniorkunstnere. (Utvalget forstår den foreslåtte forskriftsparagrafen dithen at innehavere av stipend for etablerte kunstnere ikke vil gå over til stipend for seniorkunstnere ved fornyelse, selv når dette skjer etter fylte 57 år.) I lys av dette, stiller Utvalget seg spørrende til om det vil være noen reell forskjell på stipendene, jf. forslaget om sammenslåing under.

Sammenslåing til én stipendtype

En overordnet utfordring med de nye stipendtypene er at de er svært like i utforming og har til dels overlappende målgruppe – stipend for seniorkunstnere har den begrensningen at søker ikke kan være under 57 år. Stipendtypene skiller seg fra hverandre først og fremst i formålsformuleringen ved at stipend for etablerte kunstnere har et utviklingsperspektiv mens stipend for seniorkunstnere har et økonomisk perspektiv som hovedfokus. Utvalget anbefaler imidlertid at stipendene får sammenfallende formål med fokus på kunstnerisk utvikling, jf. over.

Dersom departementet går inn for å endre formålsformuleringen for stipend for seniorkunstnere i tråd med Utvalgets forslag, vil det etter Utvalgets skjønn være lite hensiktsmessig å ha to separate stipendtyper. Dette vil kunne være unødvendig kompliserende for både søkere og behandlende organer, og vil kunne innebære et uforholdsmessig stort administrativt merarbeid. Utvalget har forståelse for hensikten med å etablere en stipendtype som er forbeholdt kunstnere i alderen 57 til 67 år, men ber departementet vurdere muligheten for å slå sammen de to nye stipendtypene i lys av det ovenstående.

Alderskravet, jf. punkt 23.1

Stipendet for seniorkunstnere kan tildeles kunstnere som er 57 år eller eldre i tildelingsåret. Utvalget forutsetter at en eventuell fastsettelse av alderskravet ikke er i strid med bestemmelsene om vern mot diskriminering, jf. kapittel 13 i arbeidsmiljøloven.

Inntektstak, jf. punkt 22.6

Utvalget stiller seg positiv til forslaget om et inntektstak for innehavere av stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere og til forslaget om at inntektsvurderingen foretas på grunnlag av flere års inntekt for at ikke unormal høy inntekt ett år skal gi et uforholdsmessig stort utslag. Utvalget legger til grunn at kunstnerstipendene utgjør knapphetsgoder som det er stor konkurranse om, og at de derfor generelt bør tilfalle de kunstnerne som har størst behov.

Utvalget vil imidlertid anbefale at en slik vurdering ikke foretas i forkant av tildeling og at innstilling og tildeling kun baserer seg på en vurdering av kunstnerisk aktivitet og kvalitet, jf. punkt 5 i forskriften, Kriterier for tildeling. Dersom inntekt innføres som kriterium for tildeling vil man etter Utvalgets syn stå i fare for å utelukke de kandidatene som har hatt høy inntekt fra ikke-kunstnerisk virksomhet men som er avhengig av et arbeidsstipend for å kunne oppebære en kunstnerisk karriere økonomisk. Formålet med stipendene er nettopp å gi mottakerne tid til å prioritere kunstnerisk aktivitet over en lengre periode.

En inntektsvurdering av innehavere av stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere vil innebære økt administrasjon og ressursbruk slik departementet anfører. Det er imidlertid Utvalgets syn at hensynet til ordningenes legitimitet bør være utslagsgivende.

Med hilsen

Per Norstrøm (sign.)
utvalgsleder

Richard Smith (sign.)
sekretær

